

# שאלות ותשובות

לרבינו אשר בן יחיאל זצ"ל

מהדורה מתוקנת

עם תשובות חדשות  
תיקונים על פי כתבי יד ודפוסים ראשונים  
מראי מקומות והערות

בעריכת

יצחק שלמה יודלוב

עזר המשפט  
מכון אור המזרח  
מכון ירושלים • תשנ"ד

התם<sup>1</sup> אמרה לבעלה גרשתי מהו אמר רב המנונא תא שמע  
האומרת לבעלה טמאה אני לך נאמנת. ואפילו למשנה  
אחרונה דקתני התם דלא מהימנא, התם הוא דמשקרה  
דידעה דבעלה לא ידע לה, אצל גבי גרשתי דידעה דבעלה  
ידע דה מהימנא חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה.  
וקיי"ל הלכתא כרב המנונא מכאן ולהבא, אלמא במילי דידע  
הבעל מהימנא טפי. ובסגנון זה כתב ר"מ ז"ל בתשובה<sup>7</sup>  
דחילוק זה דשילהי נדרים הוא עיקר.

ג

שאלה<sup>1</sup> ומה שהיא טוענת שבעלה מטורף וטפשות  
מתוספת עליו מידי יום ויום ושאלת שיגרשנה  
טרם יטרף ותהיה עגונה לעולם, וגם שמה תלד בנים ולא  
יוכל לזונה. ואציה היה עני ומחמת דחקו השיאה לו וכסצורה  
היתה יכולה לקבל ואינה יכולה לקבל, כי מטורף הוא לגמרי  
ויראה פן יהרגנה בכעסו כי כאשר מרגזים אותו מכה והורג  
וזורק וצועט ונושך. וראובן משיב הכרת זו מקודם לכן וסצרת

יבמות סה, א ד"ה שבינו. 5 נדרים צא, א. 6 תשובות מיימוניות  
הל' אישות סי' ו. וע' תוספות יבמות סה, ב ד"ה כי ואור זרוע ח"א סי'  
תרנג. ובתשובות הרא"ש הנוספות כאן סי' ל, שם הביא רבינו תשובות  
הריצב"א בהרחבה. 7 שו"ת מהר"ם דפוס קרימונה סי' רעא ותשובות  
מיימוניות להלכות אישות סי' ז.  
ג 1 אין כאן שאלה, אלא זו המשך התשובה שבכלל קו, ד עיי"ש (א. ע' 8).

אחרת חין  
אינה רוצה  
אחרת אין  
לו [אלא]  
והצת לא  
לו. וכהנה

יאל זצ"ל

ען כי אין לו  
יא מעכצת.

לידה ומרה  
טעמא  
באחר. אצל  
היתה

3 ספר הישר  
נסקי הרא"ש

סי' צא (כ, ב  
ס 420 נאמר  
4 תוספות



וקבלת גם אינו מטורף אך אינו זקי זטיז העולם, ולא יגרשך  
אלא אם תחזירי הספרים או כסף ערכם ואז יגרשך.

איני רואה מתוך טענותם דברים שיהיה ראוי לכופו עליהם  
לגרש כי אין להוסיף על מה שמנו חז"ל בפרק  
המדיר<sup>2</sup> ואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין וזעל פוליפוס  
והמקמץ והמנרף נחשת וזורסקי. ועוד שנינו התם<sup>3</sup> האיש  
שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא. לכן אין לכופו לגרש  
אך תפייסנו שיגרש או תקבלנו ותזון מנכסיו.

ד

וששאלתם על רחל ששהתה אלל ראובן יותר מי' שנים ולא  
זכתה ליצנות ממנו ותוצעת גט, וזאה מחמת  
טענה משום דזעינא חוטררא לידה ומרה לקבורה. הא מילתא

ישראל שעשו כמעט  
מפרנס, ומתנייתין  
עשה מה שישראל  
לך. והא דאמרינן  
העשוי הוא ע"

הלכך צנידון זה  
ומאחיים

דכופין צבאה מחס  
מנה מאחיים אצל  
למשקל ולמיפק

דאמר תנאי כתו  
וכו'. ולא קאמר  
לכל מילי הוי ת